

Nr 34.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg; given Drottningholms slott den 13 januari 1950.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

John Ericsson.

Sammanfattning.

I en samtidigt med denna framlagd proposition äskas riksdagens godkännande av en år 1948 i London antagen internationell konvention för betryggande av säkerheten för människoliv till sjöss, avsedd att ersätta en motsvarande konvention av år 1929. Det i förevarande proposition framlagda lagförslaget upptar vissa smärre ändringar i lagen om tillsyn å fartyg, vilka äro föranledda av bestämmelserna i den nya konventionen.

Förslag
till
Lag
angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober
1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.

Härigenom förordnas, att 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 om tillsyn å fartyg¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

11 §.

Med passagerare förstås i denna lag varje person, som medföres å fartyg, oavsett om ersättning härför skall utgå eller ej, med undantag av:
befälhavaren;
besättningen;
personer, som i 108 § sjölagen avses;

i tjänst ombord varande lotsar och andra, som därstädes utöva allmän tjänstebefattning, jämte deras medhjälpare.

Med passagerarfartyg — — — är utfärdat.

Med passagerare förstås i denna lag varje person, som medföres å fartyg, oavsett om ersättning härför skall utgå eller ej, med undantag av:
befälhavaren;
besättningen;
personer, som i 70 och 71 §§ sjömanslagen avses;

i tjänst ombord varande lotsar och andra, som därstädes utöva allmän tjänstebefattning, jämte deras medhjälpare; samt
barn under ett års ålder.

16 §.

Passagerarfartyg, så ock annat fartyg, som är svenskt och äger en brutodräktighet av 100 registerton eller däröver, skall, så länge det till sjöfart nyttjas, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med nedan nämnda mellantider:

a) för passagerarfartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år och för sådant fartyg i annan fart två år; samt

Passagerarfartyg, så ock annat fartyg, som är svenskt och äger en brutodräktighet av 100 registerton eller däröver, skall, så länge det till sjöfart nyttjas, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med nedan nämnda mellantider:

a) för passagerarfartyg, som nyttjas i utrikes fart, ett år och för sådant fartyg i annan fart två år; samt

¹ Senaste lydelse av 16 och 22 §§, se SFS 1932:324.

(Gällande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

b) för annat — — — stadgade mellantiden.

Med hänsyn — — — — — ovan sägs.

Förnyad sjövärdighetsbesiktning — — — föreskriven tidpunkt.

Chefsmyndigheten må — — — besiktning räknas.

22 §.

Passagerarfartygscertifikat gälle för fartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år samt för fartyg i annan fart två år, från och med dagen för dess utfärdande, *skolande dock*, därest fartyg befunnits vara i sådant skick, att fulla säkerheten icke kan antagas äga bestånd så länge, tiden förkortas i motsvarande mån. Den tid, för vilken certifikat är gällande, skall däri utsättas.

Passagerarfartygscertifikat gälle för fartyg, som nyttjas i utrikes fart, ett år samt för fartyg i annan fart två år, från och med dagen för dess utfärdande; *dock skall*, därest fartyg befunnits vara i sådant skick, att fulla säkerheten icke kan antagas äga bestånd så länge, tiden förkortas i motsvarande mån. Den tid, för vilken certifikat är gällande, skall däri utsättas.

Är svenskt — — — — — svensk hamn.

Där särskild — — — — — skulle gälla.

Har passagerarfartyg — — — — — vara gällande.

Jämväl på — — — — — vara gällande.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott 16 december 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE, ANDERSSON.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för justitie- och socialdepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, fråga om *ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg* samt anför.

I föregående ärende i statsrådsprotokollet har jag anmält min avsikt att hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition begära riksdagens godkännande av 1948 års internationella konvention för betryggande av säkerheten för människoliv till sjöss, sedan ett med denna konvention sammanhängande, inom handelsdepartementet upprättat förslag till vissa ändringar i 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg (i fortsättningen kallad tillsynslagen) undergått granskning i lagrådet.

Såsom angivits i föregående ärende är 1948 års konvention avsedd att ersätta en nu gällande konvention av år 1929 med motsvarande innehåll. 1948 års konvention behandlar sådana ämnen som tillsyn å fartyg och certifikat över besiktningar m. m., vidare fartygs konstruktion, bärgningsredskap, radiotelegrafi och radiotelefoni, sjötrafiksäkerheten samt transport av spannmål och farligt gods. Den omfattar *dels* själva konventionen, uppdelad i 15 artiklar, *och dels* därtill fogade regler jämte certifikatformulär. Dessa regler skola anses utgöra en integrerande del av konventionen. Sveriges anslutning till den nya konventionen förutsätter vissa ändringar i tillsynslagen.

Denna lag innehåller de grundläggande föreskrifterna beträffande tillsyn å fartyg. Enligt lagens 1 § skall sådan tillsyn utövas för att utröna huruvida bestämmelserna i 5 a § sjölagen och med stöd därav utfärdade föreskrifter äro iakttagna. Nämnda paragraf i sjölagen innehåller allmänna stadganden om skyldighet att i olika avseenden iakttaga fartygs säkerhet m. m. Tillsynen enligt tillsynslagen utövas bl. a. genom besiktningar, vilka äro av två slag, nämligen sjövärdighetsbesiktningar och passagerarfartygsbesiktningar.

Sjövärdighetsbesiktning anställs för att utröna om fartyg må anses sjövärdigt med hänsyn till dess användning och den fart, vari det nyttjas eller

är avsett att nyttjas. Passagerarfartygsbesiktning skall äga rum för undersökning om fartyget uppfyller de särskilda betingelser, som av Konungen stadgats för att fartyget skall förse med passagerarfartygscertifikat.

Enligt 11 § tillsynslagen förstås med passagerare varje person som medföres å fartyg, oavsett om ersättning skall utgå eller ej. Undantagna äro befälhavaren, besättningen, vidare personer, som avses i 108 § sjölagen (i äldre lydelse), d. v. s. sådana ombordanställda som ej tillhöra den egentliga besättningen, samt slutligen i tjänst ombord varande lotsar m. fl. Efter tillkomsten av sjömanslagen den 15 juni 1922 (nr 270) och upphävandet av bl. a. 108 § sjölagen genom lag den 15 juni 1922 (nr 271) avser hänvisningen till nämnda lagrum i stället 70 och 71 §§ sjömanslagen.

Med passagerarfartyg förstås i tillsynslagen varje fartyg, för vilket gällande passagerarfartygscertifikat är utfärdat. I vissa fall är frågan om ett fartyg skall vara försett med sådant certifikat eller icke beroende av hur många passagerare som på en gång medföras på fartyget. Vidare gäller, att vid passagerarfartygsbesiktning skall bestämmas vilket antal passagerare fartyget äger högst medföra.

I 16 § tillsynslagen stadgas bl. a. att passagerarfartyg skall, så länge det nyttjas till sjöfart, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med en mellantid av, för fartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år och för fartyg i annan fart två år.

I 22 § tillsynslagen föreskrives bl. a., att passagerarfartygscertifikat skall gälla, för fartyg, som nyttjas i utrikes fart och därvid avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från närmaste land, ett år samt för fartyg i annan fart två år.

Nyssnämnda bestämmelser i 11 § tillsynslagen om vem som skall räknas till passagerare stå i överensstämmelse med 1929 års sjöfartssäkerhetskonvention. Vid den konferens i London, där 1948 års konvention utarbetades, framfördes förslag att även barn under ett års ålder skulle undantagas från passagerarbegreppet. Man menade att både praktiska och ekonomiska skäl talade härför. Det hade hänt att föräldrar med spädbarn vägrats medfölja passagerarfartyg där erforderliga kojutrymmen o. d. funnits för föräldrarna, på grund av att det tillåtna passagerarantalet skulle ha överskridits om även barnet medföljde. Från redarhåll påpekades att man genom att taga emot spädbarn på ett passagerarfartyg ibland gick miste om inkomst för vuxna passagerare. Resultatet blev att i regel 2 e) i kapitel I av de till 1948 års konvention fogade reglerna kom att inflyta föreskrift om att barn under ett års ålder icke räknas som passagerare. Motsvarande bestämmelse bör införas i 11 § tillsynslagen. Samtidigt därmed synes lämpligen den formella jämkningen böra vidtagas att den i nämnda lagrum förekommande hänvisningen till 108 § sjölagen ändras till att avse 70 och 71 §§ sjömanslagen.

Enligt regel 1 a) i kapitel I av de till den nya konventionen fogade reglerna gälla dessa, där ej annat uttryckligen angivits, fartyg nyttjade på internationella resor. I regel 7 a) i samma kapitel stadgas att passagerarfartyg

skall underkastas — förutom besiktning innan fartyget sättes i trafik — bl. a. även periodisk besiktning en gång var tolvte månad. Konventionen lämnar icke någon möjlighet att, såsom skett i 16 § tillsynslagen, medgiva en mellantid av två år för förnyade sjövärdighetsbesiktningar av fartyg, som nyttjas i utrikes fart men därvid icke avlägsnar sig mer än 20 nautiska mil från land. Nämnade paragraf bör sålunda jämkas på denna punkt, så att den kortare mellantiden för besiktningar, ett år, blir gällande för alla passagerarfartyg som nyttjas i utrikes fart. I samband därmed bör även 22 § tillsynslagen ändras så att den där angivna kortare giltighetstiden för passagerarfartygscertifikat, ett år, blir tillämplig på alla fartyg i utrikes fart.

Då det ännu är ovisst när 1948 års konvention kommer att träda i kraft, torde det få ankomma på Konungen att bestämma tidpunkten för ikraftträdandet av de nu förordade ändringarna i tillsynslagen.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över det i överensstämmelse med det anförda inom handelsdepartementet upprättade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall.

Ur protokollet:
Lars Nordvall.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 januari 1950.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden GEIJER,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL,
justitierådet BECKMAN.

Enligt lagrådet den 7 januari 1950 tillhandakommet utdrag av protokoll över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 december 1949, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av kommerserådet Karl Hjalmar Sjöholm.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Drottningholms slott den 13 januari 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, anmäler efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena, chefen för justitiedepartementet och t. f. chefen för socialdepartementet, statsrådet Danielson, lagrådets den 10 januari 1950 avgivna utlåtande över det den 16 december 1949 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 11, 16 och 22 §§ lagen den 16 oktober 1914 (nr 349) om tillsyn å fartyg.*

Föredraganden hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Kahm.